

bavoeuropoort
specialist in psychiatrie

Jaarrekening 2018
Bavo Europoort B.V.

INHOUDSOPGAVE		Pagina
	Bestuursverslag	3
1.1	Jaarrekening 2018	
1.1.1	Balans per 31 december 2018	13
1.1.2	Resultatenrekening over 2018	14
1.1.3	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	15
1.1.4	Toelichting op de balans per 31 december 2018	23
1.1.5	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	28
1.1.6	Toelichting op de resultatenrekening over 2018	29
1.2	Overige gegevens	
1.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	35
1.2.2	Nevenvestigingen	35
1.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	35

BESTUURSVERSLAG

Het bestuur van Bavo Europoort B.V. biedt hierbij haar jaarverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2018.

Aanvullende informatie is beschikbaar in het Jaarverslag 2018 van de Parnassia Groep, waarvan de vennootschap deel uitmaakt.

1. Algemene informatie

Oprichting

Bavo Europoort B.V. werd per 30 juni 2008 opgericht door de Stichting Parnassia, door middel van afsplitsing in het kader van de juridische herstructurering van het concern. Daarvoor was Bavo Europoort een zorgbedrijf binnen het concern zonder eigen rechtspersoonlijkheid. De statutaire vestigingsplaats is Den Haag.

Doelstelling

De statutaire doelstelling van de vennootschap is het geven van kwalitatief verantwoorde en resultaatgerichte behandeling, verpleging, verzorging, begeleiding en huisvesting van personen die om enigerlei reden hulp behoeven op het gebied van de psychomedische of psychiatrische zorg in de breedste zin, alsmede van daarmee verband houdende hulp en voorzieningen.

Kernactiviteiten en werkgebied

Binnen Bavo Europoort behandelen wij mensen met een Ernstige Psychiatrische Aandoening (EPA), mensen met depressie ontstaan op latere leeftijd, mensen met geheugenproblemen en mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH). Kenmerkend voor al onze patiënten is dat zij niet alleen een psychiatrische kwetsbaarheid hebben, maar ook problemen op meerdere levensgebieden, bijvoorbeeld op het gebied van lichamelijke gezondheid, op maatschappelijk gebied, of middelenmisbruik. Deze problemen beheersen hun leven en zijn van grote invloed op het (psychisch) herstel. Wanneer hulp echt nodig is en deze door de patiënt geweigerd wordt, kan er sprake zijn van bemoeizorg of dwang. De hulpverleners van Bavo Europoort zijn bij uitstek getraind om in deze ingewikkelde situaties onze patiënten diagnostiek en behandeling volgens de laatste richtlijnen aan te bieden. Zij verliezen daarbij de (soms zeer) ingewikkelde problemen, niet uit het oog. Zij doen dit niet alleen met de patiënt. Zij betrekken daarbij zoveel mogelijk de naasten. De complexiteit zien wij als een uitdaging die onze medewerkers dagelijks met onze patiënten aangaan. Zij doen dit op professionele wijze, gebruiken daarbij hun creativiteit en zijn daarbij gericht op het herstel van onze patiënten.

Wij streven er naar dat de patiënt zo lang mogelijk in zijn eigen omgeving verblijft en dat de behandeling zo kort mogelijk duurt. Soms is een opname (vrijwillig of gedwongen) in één van onze klinieken nodig. Bij voorkeur zo kort mogelijk, maar zo lang en intensief als noodzakelijk. In samenwerking met Reakt en andere partijen in de regio is een uitgebreid assortiment activiteiten op het gebied van dagbesteding en arbeidsparticipatie beschikbaar.

Afhankelijk van de behoefte van de patiënt bieden we vanuit onze woonvoorzieningen beschermd wonen en extramurale begeleiding.

Mensen die zorg mijden, zoeken wij op. De ggz teams, die werken met de FACT methode, zullen die mensen die niet zelf om zorg vragen, maar dit wel nodig hebben, proberen te verleiden tot het aanvaarden van hulp.

De patiënten van Bavo Europoort profiteren van een breed zorgaanbod, opgezet volgens de meest actuele inzichten. Hiervoor is een speciaal zorgprogramma geschreven. Wij zijn actief op alle levensgebieden, in het integraal behandelplan komen deze onderwerpen aan de orde: psychiatrie, middelengebruik, somatiek, ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen), sociaal functioneren, financiën, justitie, wonen, arbeid, scholing, daginvulling en zingeving.

Uiteraard werken wij nauw samen met andere zorgbedrijven van de Parnassia Groep, bijvoorbeeld met PsyQ, rondom de hulpverlening aan mensen met een persoonlijkheidsstoornis en met een trauma.

Het werkgebied van Bavo Europoort omvat Rotterdam-Rijnmond en de Zuid-Hollandse Eilanden. Bavo Europoort was ultimo 2018 werkzaam in de zorgkantoorregio's Rotterdam en Zuid-Hollandse Eilanden.

Groepsverhoudingen en juridische structuur

Bavo Europoort B.V. behoort tot de Parnassia Groep. Aan het hoofd van deze groep staat de Stichting Parnassia te Den Haag. De jaarrekening van Bavo Europoort B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2018 van Parnassia Groep B.V.

Organisatiestructuur

Bavo Europoort is opgebouwd uit zorglijnen en ondersteunende diensten.

De zorglijnen zijn op 1 januari 2018:

- Ambulante Behandeling en Begeleiding (ABB);
- Spoedeisende & Klinische Behandeling (S&KP);
- Ouderen & Neuropsychiatrie/Niet-aangeboren Hersenletsel;
- Wonen.

Alle zorglijnen worden duaal aangestuurd. Dit betekent dat aan de zorglijn leiding wordt gegeven door een directeur Zorg en een directeur Bedrijfsvoering. Uitzonderingen daarop vormen de zorglijn Wonen, hieraan wordt leiding gegeven door een integraal directeur, en de zorglijn S&KP. De zorglijn S&KP, wordt aangestuurd door een directeur bedrijfsvoering en twee directeurs zorg; één voor het klinische deel en één voor het acute deel.

In 2018 zijn de voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2019 over te gaan op een nieuwe divisie-structuur en om de fusie-integraties van de ondersteunende diensten met de centraal georganiseerde onderdelen van de Parnassia Groep voor te bereiden en te effectueren.

De ondersteunende diensten zijn georganiseerd in het stafbureau. De afdelingen staan in dienst van de zorg.

BESTUURSVERSLAG

Bestuur en aandeelhouder

Het bestuur van Bavo Europoort B.V. werd in 2018 gevormd door Antes Holding B.V. Onder Antes Holding B.V. vallen zowel Antes Zorg B.V. als Bavo Europoort B.V.

Het bestuur van Antes Holding B.V. werd per 31 december 2018 gevormd door:

- Mevrouw M.Y. van Duijn, voorzitter
- Dhr. A.I. Leemhuis
- Dhr. S.W.G. van Breda
- Dhr. W.C.A. van Beek

Per 15 september is mevrouw Y.J. van Stiphout afgetreden als voorzitter en uitgetreden als bestuurslid.

Met deze samenstelling wordt voldaan aan het wettelijk streefcijfer inzake de evenwichtige verhouding vrouwelijke-mannelijke bestuurders.

Om de samenhang binnen de Parnassia Groep, waarvan Antes Holding B.V. deel uitmaakt, te bevorderen en te bewaken, maakt het bestuur deel uit van de Bestuursraad, de vergadering van Raad van Bestuur en bestuurders van de zorgbedrijven.

Toelatingen

De WTZi-toelating voor de door Bavo Europoort B.V. verleende zorg wordt beheerd door Parnassia Groep B.V. Door middel van een systematiek van 'getrapte' uitbestedingsovereenkomsten is gewaarborgd dat de beheerder van de toelating zijn verantwoordelijkheid voor de geleverde zorg kan nakomen.

Parnassia Groep B.V. heeft een overeenkomst tot uitbesteding van zorg met PG Zorgholding B.V.

PG Zorgholding B.V. heeft op zijn beurt een overeenkomst tot uitbesteding van zorg met Bavo Europoort B.V.

Medezeggenschapsstructuur

Medezeggenschap patiënten

Bavo Europoort B.V. kent een cliëntenraad op basis van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ). De cliëntenraad heeft een vertegenwoordiging in de Concerncliëntenraad (CCR) van de Parnassia Groep. De cliëntenraad heeft zorglijnraden per directie.

Sinds de fusie vergadert deze raad alleen nog gezamenlijk met de cliëntenraad Antes in een Tijdelijke Centrale Cliëntenraad (TCCR). Bavo Europoort B.V. kent een ondernemingsraad op basis van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). Sinds medio 2018 kent Antes een gezamenlijke OR vanuit Antes Zorg B.V. en Bavo Europoort B.V. De ondernemingsraad heeft een vertegenwoordiging in de Centrale Ondernemingsraad (COR) van de Parnassia Groep.

Bedrijfsvoering

Bavo Europoort bestuurt de organisatie op basis van de integrale besturing & controlcyclus van de Parnassia Groep en de bijbehorende werkwijze en instrumenten. Risicomanagement neemt hier een centrale plaats in.

De diverse bedrijfsvoeringsprocessen worden ondersteund vanuit de ondersteunende bedrijven van de Parnassia Groep (Parnassia Academie, Service Centrum, Vastgoed) en de groepsstaf. In 2018 is de ontwikkeling naar zelforganisatie ('herstelgericht organiseren') verder doorgezet. Daarbij worden onder meer taken op het gebied van bedrijfsvoering (kwaliteit, registratie, financieel, HR, relatiebeheer) meer en meer belegd bij teamrolhouders in de zorgteams. Zij worden hierbij ondersteund door teamadviseurs vanuit de gezamenlijk georganiseerde ondersteunende diensten van de Parnassia Groep. Teams en teamleden hebben sinds 2015 t.b.v. sturing op de eigen resultaten de beschikking over onder meer een eigen dashboard en een registratiemonitor.

De inkoop van goederen en diensten van externe leveranciers vindt overwegend plaats op basis van raamcontracten, afgesloten door de Parnassia Groep.

Kwaliteitsbeleid algemeen

Bavo Europoort maakt, als onderdeel van de Parnassia Groep, geen onderscheid tussen beleid, kwaliteitsbeleid en veiligheidsbeleid. Immers, de effectiviteit van ons beleid staat of valt met de kwaliteit van onze bedrijfsprocessen; zowel van het primaire proces (ons zorgaanbod) als van de ondersteunende bedrijfsprocessen. De algemene ontwikkelingen binnen de Parnassia Groep op het gebied van kwaliteitsmanagement, veiligheid, en administratieve organisatie vonden in het verslagjaar ook toepassing binnen Bavo Europoort.

Wat betreft de kwaliteit van zorg werkt de groep met een kwaliteitskader waarin 3 kernaspecten worden onderscheiden: herstelondersteunend en op maat; professioneel; veilig. Zie hierna onder Patiëntenzorg.

Een belangrijk instrument in het kwaliteitsmanagementsysteem is het interne auditsysteem. Een auditteam bestaat uit deskundigen op elk kwaliteits-/veiligheidsgebied waar een team mee te maken heeft. Een klinische Bopz-afdeling wordt bijvoorbeeld bezocht door een auditteam bestaande uit een geneesheer-directeur, een apotheker, een brandveiligheidsdeskundige, een specialist somatiek, een deskundige infectiepreventie en een kwaliteitsdeskundige. De auditrapportage biedt teams een samenhangend overzicht van alle significante risico's en verbetermogelijkheden.

Meerjarenbeleid

Bavo Europoort werkt haar beleid uit binnen de strategische kaders van de Parnassia Groep, alsmede op basis van haar groepsvisie en kernwaarden.

Het jaar 2018 was voor de Parnassia Groep het tweede jaar van haar bedrijfsplan 2017-2019 "Merkbaar Beter".

BESTUURSVERSLAG

Meerjarenbeleid (vervolg)

Dit bedrijfsplan is opgebouwd uit 5 speerpunten (zie verder onder Algemeen beleid verslagjaar).

Binnen de speerpunten benoemt de groep een aantal onderwerpen waar we komende jaren extra inspanningen op inzetten. Deze actualiseren we jaarlijks.

Alle verbeterinspanningen zijn gericht op één hoofddoel: Beter herstel in minder tijd.

Met 'beter herstel' leggen we het accent op:

- het eigen herstelproces van de patiënt;
- met onze hulp: specialistisch, professioneel, herstelondersteunend;
- een betere ervaring: meer eigen regie, samen beslissen;
- een merkbaar beter resultaat: een menswaardig leven, beter functioneren en participeren.

Met 'in minder tijd' leggen we het accent op:

- zo vroeg mogelijk problemen onderkennen en zo intensief als nodig aanpakken;
- daardoor voor de patiënt sneller herstel (in minder tijd);
- daardoor lichter en/of korter behandelen mogelijk (maar zoveel als nodig);
- en daardoor per saldo minder behandelinzet (-uren) en dus minder kosten.

Hierdoor kunnen we relatief meer patiënten behandelen en, ook met de extra middelen die financiers ter beschikking stellen, de wachtlijsten laten dalen.

Externe ontwikkelingen

In het Jaarverslag 2018 van de Parnassia Groep komt een aantal belangrijke landelijke ontwikkelingen aan de orde waaronder de transformatie van de kinder- en jeugd-ggz en de Wmo.

Bavo Europoort heeft in 2018 op deze ontwikkelingen als volgt ingespeeld.

Samen met het Centrum voor Dienstverlening en Humanitas is een woonvorm gerealiseerd in het pand 'de Evenaar' in de wijk Oosterflank.

Per 2018 participeert Bavo Europoort in alle wijkteams van de gemeente Rotterdam. Op deze wijze wordt vroegtijdig herkend of psychische aandoeningen in het spel zijn en of er door het wijkteam op geanticipeerd kan worden, dan wel dat generalistische basiszorg dan wel specialistische zorg nodig is. Wij hopen een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan het goed functioneren van de wijkteams.

In 2019 zal Bavo Europoort onder meer:

- Binnen de nieuwe divisie Volwassenen Ambulant de transitie van de huidige ambulante teams naar meer wijkgerichte GGZ-teams inzetten.
- Alle WMO-activiteiten (intra- en extramuraal) samenbrengen binnen de divisie Wonen, werken, leren.

Interne ontwikkelingen

Een dominante ontwikkeling in 2018 was de beweging naar 'Herstelgericht organiseren'. De Parnassia Groep zette deze in 2013/2014 in gang om nog meer verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid zo dicht mogelijk bij teamleden leggen, om daarmee professionals optimaal de ruimte te bieden om te werken in 'zelforganiserende teams', op basis van eigen kracht en verantwoordelijkheid. Stapsgewijs gaan teams in enkele jaren over op het werken volgens de ontwikkelde principes van zelforganisatie.

In 2018 werden opnieuw stappen daarin gezet. Wat betreft Bavo Europoort verdient het volgende vermelding.

In 2018 is, naast de verdere implementatie (het zich eigenaar voelen) van de teamrollen, de veranderende rol van BIV-ers en hun taak in de verdere vormgeving van Herstel in de behandeling, een speerpunt geweest.

Op initiatief van de FACT teams van Bavo Europoort en Antes, is het FACT team ZHE van Bavo Europoort verhuisd naar de Antes locatie aan de Goudesteinstraat 1 te Hellevoetsluis. Vanuit beide moeder organisaties wordt voor dezelfde doelgroep eenzelfde zorgaanbod geleverd. Directie en bestuur juichen het toe dat er bottom-up initiatieven ontstaan die de fusie tot een succes kunnen maken.

Per 15 oktober biedt het kantoor aan de Prins Constantijnweg 48, waar Bavo Europoort al was gehuisvest, ook onderdak aan het grootste deel van de Antes-collega's die op de Max Euwelaan waren gehuisvest. Een deel van de collega's, werkzaam voor de Personeels- en salarisadministratie (PSA) en Financiële administratie (FA) zijn direct verhuisd naar Johanna Westerdijkplein te Den Haag, om daar samen met de PG-collega's gezamenlijk de teams PSA en FA te vormen. Het samenvoegen van deze organisatieonderdelen van Antes en PG vloeit voort uit de fusieafspraken.

Vorbereiding invoering nieuwe divisiestructuur voor het primaire proces. Per 1 januari 2019 zal de divisiestructuur voor het primaire proces worden ingevoerd. In de loop van 2019/2020 zullen per divisie verdere detailontwerpen voor de interne organisatiestructuur worden gemaakt en ingevoerd. Het jaar 2018 stond verder in het teken van het fusie-programma. De Crisisdienst Antes is gerealiseerd als resultaat van de integratie van de acute dienst van Antes en de crisis dienst van Bavo Europoort. Er is een beddenafbouw gerealiseerd en een omvangrijk beddenplan met verhuizing, afbouw en nieuwbouw opgesteld. In dat kader is de eerste paal voor de nieuwe kliniek voor langerdurende zorg in Poortugaal geslagen.

BESTUURSVERSLAG

Algemeen beleid verslagjaar

Bavo Europoort werkt, als onderdeel van de Parnassia Groep aan het hoofdoel *Beter herstel in minder tijd* door in te zetten op de volgende speerpunten van het bedrijfsplan.

- Speerpunt 1: Patiënten die ons van harte aanbevelen;
- Speerpunt 2: Onze hulpverlening eerder, dichterbij, en zo mogelijk korter en lichter;
- Speerpunt 3: Extern partnerschap - de Parnassia Groep draagt merkbaar bij;
- Speerpunt 4: Interne verbinding - de kracht van de groep benutten;
- Speerpunt 5: Een gezond, positief en uitdagend werkklimaat - elke collega telt.

Aan deze speerpunten wordt gewerkt in programma's en projecten op deelprioriteiten waarvan het eigenaarschap is belegd op het niveau van de groep, en deels ook regionaal.

Zie voor een algemeen beeld van de ontwikkelingen het Jaarverslag 2018 van de Parnassia Groep.

De speerpunten komen terug in de fusiedoelen, het onderliggende fusie-integratieplan en de daaruit voortvloeiende projecten.

Enkele specifieke vermeldenswaardigheden voor Bavo Europoort nemen we hieronder op, in de paragrafen waarmee zij het meest direct verband houden.

Speerpunt 1: Patiënten die ons van harte aanbevelen

Familie en naasten optimaal betrekken in de behandeling:

- Verschillende teams en de directie van de zorglijn Ouderen van Bavo Europoort hebben het familiesymposium 'verbinding gezocht' georganiseerd. Het symposium is druk bezocht en draagt bij aan het steeds nadrukkelijker een plaats geven van naasten in de behandeling en begeleiding.
- De Parnassia Groep heeft sinds 2015 binnen de regio Rijnmond een Familieraad waar Bavo Europoort in vertegenwoordigd is. De Familieraad is een medezeggenschap orgaan en behartigt de belangen van familie en naasten. De visie op Familiebeleid is door de Parnassia Groep vastgelegd in het document 'Uw naaste, onze zorg, visie, richtlijnen en beleid voor familie'. De Familieraad stimuleert pro actief, in afstemming met de betrokken partijen om dit beleid tot integraal onderdeel te laten zijn van de kwaliteit van zorg in de instelling.

Speerpunt 2: Onze hulpverlening eerder, dichterbij, en zo mogelijk korter en lichter

Herstellen doe je thuis

Per 1 januari 2019 vindt een uitbreiding plaats van de ambulante teams, waaronder twee IBT-teams.

Gezinnen sterker maken

Vroegtijdig psychische problemen signaleren via gezin en school. Het VIP-team, Vroege Interventie Psychose, boekt positieve resultaten op het gebied van preventie. Per 1 januari 2019 vindt een uitbreiding plaats van de ambulante teams, waaronder een VIP-team.

Speerpunt 3: Extern partnerschap - de Parnassia Groep draagt merkbaar bij

Goed bereikbaar zijn

Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2019 wordt een centrale telefonische triage gerealiseerd voor vragen omtrent acute psychiatrische hulpverlening, zodat verwijzers, patiënten en andere betrokkenen eenvoudiger toegang hebben tot de organisatie voor wat betreft hun acute hulpvragen en sneller op de juiste manier verder geholpen worden.

Patiëntenzorg

Bavo Europoort verleent haar patiëntenzorg binnen de kaders van het algemene beleid van de Parnassia Groep. Vertrekpunt is de Groepsvisie. Herstelgericht denken en (be)handelen is daarin een belangrijke rode draad.

Voor Bavo Europoort waren in het verslagjaar de belangrijkste specifieke accenten/doelstellingen/resultaten op het gebied van de (kwaliteit van de) patiëntenzorg:

Kr8: het gestructureerde groepsaanbod voor de onze patiënten met ernstige psychische aandoeningen wordt Antes-breed geïmplementeerd. KR8 is een geïntegreerd en geïntensiveerd zorgprogramma, voor de FACT-doelgroep, met een groepsprogramma in een prettige en uitnodigende setting ondersteund met slimme digitale hulpmiddelen. Het programma wordt door de cliënten positief geëvalueerd. Onderzoek wees uit dat in de KR8-interventiegroep de kosten per patiënt 56% lager waren dan in de controlegroep.

Miind: Zowel binnen ambulante teams als binnen onze woonafdelingen wordt Miind uitgerold. Miind is een digitale ontmoetingsplaats voor patiënten waarin zij onderling contact met elkaar onder begeleiding van een ervaringsdeskundige of hulpverlener.

Aantallen patiënten, in- en uitstroom

	2016	2017	2018
actueel op 1/1	7.276	7.277	7.185
ingeschreven/gestart	5.960	5.719	5.338
<i>behandeld totaal</i>	<i>13.236</i>	<i>12.996</i>	<i>12.523</i>
uitgeschreven/beëindigd	5.959	5.811	5.371
<i>eindstand op 31/12</i>	<i>7.277</i>	<i>7.185</i>	<i>7.152</i>

BESTUURSVERSLAG**Onderzoek, opleiding en ontwikkeling**

Om onze ambities op het gebied van kwaliteit van zorg naar hoge professionele standaarden te verwezenlijken, maken we ons sterk voor wetenschappelijk onderzoek, het implementeren van nieuwe behandelmethoden, en het opleiden van (ook mogelijk toekomstige) medewerkers (o.a. psychiaters, GZ- en klinisch psychologen, verpleegkundig specialisten). Hierin wordt Bavo Europoort ondersteund door de Parnassia Academie. Het wetenschappelijk onderzoek vindt veelal plaats in het kader van het Epidemiologisch en Sociaal Psychiatrisch onderzoekcentrum ESPRI. Dit betreft een samenwerkingsverband tussen de ggz-instellingen in de regio Zuid-West Nederland, de Gemeente Rotterdam en de afdeling psychiatrie van het Erasmus MC.

Bavo Europoort participeert in groepsbrede onderzoeken en innovaties gerelateerd aan de eerder genoemde beleidsspeerpunten, en die (deels) gefinancierd worden vanuit de groep.

2. Financiële informatie en prestatie-indicatoren**Algemeen**

Het financieel beleid van Bavo Europoort B.V. komt tot stand in het kader van de begrotingscyclus van de Parnassia Groep. Voor een doeltreffend financieel management heeft Bavo Europoort een zo groot mogelijke verantwoordelijkheid voor haar eigen resultaten. Er wordt dan ook gewerkt met een integrale begroting waaraan alle baten en lasten zijn toegerekend. De begroting wordt vertaald naar afdelingsbudgetten voor de HGO teams en door de teams vertaald naar taakstellingen voor uren dienstverlening aan patiënten per medewerker. Daarmee, is onder andere ten behoeve van de verantwoording naar de financiers, de basis gelegd voor het kunnen toerekenen van kosten en baten aan de zorgproducten.

Omzet en resultaat

In 2018 heeft Bavo Europoort een omzet gerealiseerd van € 95,9 miljoen (2017: € 94,4 miljoen). Voor 2018 werd aanvankelijk een resultaat begroot van nihil. Het gerealiseerde positieve resultaat 2018 bedraagt € 3,8 miljoen (2017: € 5 miljoen positief). De stijging van de opbrengsten ten opzichte van 2017 ad € 1,4 miljoen betreft met name de opbrengsten Zw als gevolg van de opstart van IBT teams. Hiervoor worden de bedden in de Wlz en gespecialiseerde GGZ afgebouwd. Daarnaast een uitbreiding van de Wmo activiteiten door een nieuw contract. De subsidie opbrengsten zijn t.o.v. 2017 sterk gedaald. In 2017 waren onder de overige subsidies, de afwikkeling van subsidies oude jaren opgenomen.

De daling van het resultaat wordt mede veroorzaakt door hogere lasten voor inhuur van personeel, zowel intern als extern.

Voldoende weerstandsvermogen is van belang gezien de toenemende risico's voor zorginstellingen en de steeds hogere eisen die banken en financiers stellen aan de financiële positie van zorginstellingen.

Conform het aandeelhoudersbesluit van 31 juli 2018 heeft Bavo Europoort van het resultaat 2017 € 1,1 miljoen dividend aan de aandeelhouder Antes Holding B.V. uitgekeerd en is het restant ad € 3,9 miljoen toegevoegd aan de overige reserves als onderdeel van het eigen vermogen.

Het onverdeelde resultaat 2018 zal ten gunste van de overige reserves, als onderdeel van het eigen vermogen van het zorgbedrijf, worden gebracht. Na toevoeging van het resultaat 2018 ten gunste van het eigen vermogen bedraagt dit ultimo 2018 € 21,2 miljoen (2017: € 18,5 miljoen). Het eigen vermogen nam hiermee toe van 19,6% naar 22,1% van de omzet.

Het eigen vermogen bedraagt 62,6% van het balanstotaal (2017: 59,2%).

Bavo Europoort draagt uit haar resultaat bij aan het groepsvermogen, middels een dividendafdracht; daarnaast wordt eigen vermogen aangelegd, om dit in latere jaren weer te kunnen inzetten voor onder andere innovatie.

De ontwikkeling van het eigen vermogen en de voorzieningen is in het jaar 2018 als volgt:

Bedragen x € 1.000	Eigen vermogen	Voorzieningen
Stand per 1 januari 2018	18.506	2.218
Bij: dotatie		1.284
Af: onttrekking en vrijval		-1.888
Bij: exploitatieresultaat 2018	3.823	
Af: dividenduitkering	-1.095	
Stand per 31 december 2018	21.234	1.614
Bedragen x € 1.000		31 december 2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)		1.034
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)		580

Vornaamste risico's en onzekerheden

De Parnassia Groep B.V. is contracthouder voor de opbrengsten uit de Zw, Wlz, Forensische zorg, Wmo en Jeugdwet.

Met een overeenkomst zijn deze contracten via PG Zorgholding B.V. uitbesteed aan de zorgbedrijven binnen de groep, waaronder Bavo Europoort. De uitbesteding vindt plaats op basis van vaste aanneemsommen.

BESTUURSVERSLAG

Voornaamste risico's en onzekerheden (vervolg)

De eventuele financiële effecten uit de generieke landelijke risico's en onduidelijkheden, waaronder de regiebehandelaar, verwijzingsregistratie, CONO beroepen/behandelaars en daarnaast de registratie- en facturatiebepalingen voor wat betreft de inhoud van de verzekerde zorg en voortschrijdend inzicht ten aanzien van de feitelijke en terechte levering zullen deze volgens afspraak worden gedragen door Parnassia Groep B.V. en niet worden doorberekend aan Bavo Europoort. Dit geldt ook voor eventuele financiële effecten vanuit oude jaren (2008-2013).

Onjuist- of onvolledigheden in de administratieve vastleggingen in de zorgverlening kunnen ertoe leiden dat de hiermee gemoeide inzet niet vergoed wordt door de financiers. Veel inzet hebben we ook in 2018 gepleegd om de complexe administratieve processen goed in te regelen en correct te doen uitvoeren.

Bavo Europoort heeft een risicoregister hier wordt vier maandelijks in de AVA over gerapporteerd. Het risicoregister geeft een adequate weergave van de belangrijkste operationele risico's en de desbetreffende stand van zaken. Daarnaast werken alle afdelingen met de Veiligheidsscan.

Bavo Europoort heeft naar beste weten de zorg verleend en verantwoord, maar kan niet uitsluiten dat hieruit nog aanpassingen voortvloeien. Omdat de omvang niet is in te schatten is hiermee geen rekening gehouden in de jaarrekening 2018.

Liquiditeit en financieringsbehoefte

Voor de liquiditeitsratio wordt de quick ratio (kortlopende vorderingen inclusief liquide middelen ten opzichte van de kortlopende verplichtingen) gehanteerd. Voor 2018 bedraagt de liquiditeitsratio 2,93 (2017: 2,83).

De vennootschap maakt gebruik van financiering binnen Parnassia Groep. Het zorgbedrijf heeft geen eigen financiering met externe kredietverstrekkers. Voorts geldt dat er geen sprake is van afgeleide financiële instrumenten.

Nadere uitleg over posten in de jaarrekening

Over 2018 heeft de Parnassia Groep niet voldaan aan de vier bankenratio's. dit als gevolg van het geconsolideerde negatieve resultaat 2018 van de Parnassia Groep. Hiervoor is een waiver ontvangen. Onder de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening van Bavo Europoort is hiervoor een passage opgenomen.

Onder de overige vorderingen neemt de post vordering groepsmaatschappijen het grootste aandeel in. Deze post is gestegen van € 29,5 miljoen naar € 32,1 miljoen en betreft afname van diensten en levering van productie in de rekening courantverhouding met de moedermaatschappij Antes Holding B.V.

De toename van het eigen vermogen wordt veroorzaakt door enerzijds de toevoeging van het voordelig resultaat van € 3,8 miljoen over 2018 en anderzijds de uitkering van de dividend van € 1,1 miljoen over 2017 aan de aandeelhouder PG Zorgholding B.V.

De kortlopende schulden nemen toe van € 10,6 miljoen naar € 11,1 miljoen. Naast een geringe toename van de post crediteuren en nog te betalen overige kosten, neemt ook het levensfasebudget toe. Dit wordt mede veroorzaakt door de hogere inzet van het huidige personeel als gevolg van het hoge ziekteverzuim en arbeidsmarktproblematiek.

De Zvw opbrengsten stijgen als gevolg van de opstart van de IBT teams. Hiervoor worden de bedden in de Wlz en gespecialiseerde GGZ afgebouwd. Daarnaast een uitbreiding van de Wmo activiteiten door een nieuw contract. De subsidie opbrengsten zijn t.o.v. 2017 sterk gedaald. In 2017 waren onder de overige subsidies, de afwikkeling van subsidies oude jaren opgenomen.

Onder de personele kosten nemen met name de kosten van inhuur van zowel intern (flexpool Rotterdam) als extern personeel toe, dit als gevolg van de arbeidsproblematiek en het hoge ziekteverzuim. De afname van indirect personeel is o.a. het gevolg van overheveling van indirecte functies binnen het zorgbedrijf naar centraal georganiseerde diensten binnen de ondersteunende bedrijven.

De interne doorbelastingen nemen toe bij met name de dienstverleningsovereenkomsten (DVO) met het Service Centrum als gevolg van uitbreiding van de diensten, bij met name de zorgadministratie en bedrijfsinformatie.

3. Andere beleidsterreinen en niet financiële prestatie indicatoren

Personeel

Bavo Europoort voert haar personeelsbeleid binnen de kaders die daarvoor gelden binnen de Parnassia Groep.

De werkgelegenheid binnen Bavo Europoort stond in het verslagjaar opnieuw onder druk als gevolg van het gevoerde beleid om de kosten per patiënt (verder) te verminderen. Daarentegen merkten we ook de gevolgen van een aantrekkende arbeidsmarkt en is het moeilijker gebleken om vacatures van regiebehandelaars en verpleegkundigen te vervullen.

Per saldo betekende e.e.a. voor Bavo Europoort dat de personeelsformatie in 2018 ten opzichte van 2017 is gestegen van 938 fte naar 959 fte. De indirecte functies daalden van 148 fte naar 132 fte. De verwachting voor 2019 is dat de personeelsformatie licht zal stijgen als gevolg van het vervullen van vacatures die nu door extern personeel wordt ingevuld.

BESTUURSVERSLAG

Personeel (vervolg)

Het ziekteverzuim bedroeg dit jaar 8%, een stijging ten opzichte van 2017 (7,2%). Een groot deel wordt veroorzaakt door psychische klachten, in combinatie met problemen in de privé sfeer en ervaren druk op het werk. Net als vorig jaar ervaren medewerkers een toegenomen werkdruk, doordat er meer op 'uren dienstverlening aan patiënten' wordt gestuurd. Daarnaast zijn zij meer tijd kwijt aan registratie en rapportage door de externe eisen die gesteld worden en ervaren zij een toename van taken door de invoering van herstel gericht organiseren, dit is onveranderd ten opzichte van 2017. Deze druk op het werk neemt verder toe doordat vacatures steeds lastiger te vervullen zijn en doordat de zwaarte van de patiënten in zorg, vanwege de ambulantisering, is toegenomen. Daarnaast zien we dat door de verhoogde pensioenleeftijd meer oudere collega's uitvallen, deze uitval is onveranderd ten opzichte van 2017.

Belangrijke sturingsparameter is de omzet/productiviteit per medewerker. In 2018 is er wederom veel aandacht geweest voor de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de "uren dienstverlening aan patiënten". Dat hebben we gedaan door het maken van goede afspraken met de behandelaren individueel en met teams als geheel en het gezamenlijk monitoren van de voortgang. Dit monitoren is in 2018 maandelijks gebeurd via het dashboard. Hierin is in één oogopslag te zien of het team de beoogde resultaten behaald. Daarnaast is er de mogelijkheid in te zoomen op de individuele afspraken en realisatie.

Essentieel hierin is dat de begroting in 2018 'bottom-up' is opgebouwd waardoor teams zich eigenaar voelen. In 2018 is de taakstelling als totaal voor Bavo Europoort alsmede per zorglijn behaald. Hierin heeft de nieuwe stuurinformatie van het dashboard geholpen.

Naar verwachting zal in 2019 deze manier van werken worden gecontinueerd en de eigen verantwoordelijkheid en regie van de teams verder worden uitgebreid.

Specifiek voor Bavo Europoort waren in het verslagjaar belangrijke andere ontwikkelingen/accenten/doelstellingen/resultaten m.b.t. personeel/medewerkers:

- Aandacht voor binnen en boeien van medewerkers
- Aandacht voor werving, bijvoorbeeld voor nieuw te openen kliniek voor langerdurende zorg en de uitbreiding van de ambulante teams
- Aandacht voor betrokkenheid bij de fusie-integratie-projecten
- Aandacht voor communicatie over de veranderingen a.g.v. de fusie-integratie

Medewerkers zijn gehouden aan de algemene gedragscode van de Parnassia Groep, en aan de specifieke gedragsregels/-codes geldend voor hun beroepsgroep. De Parnassia Groep heeft een klokkenluidersregeling, opgesteld op basis van het model van de brancheorganisaties in de zorg (BoZ). De regeling voorziet in een onafhankelijke externe 'adviseur klokkenluider'. In 2018 hebben geen meldingen plaatsgevonden uit hoofde van de regeling.

In 2018 is één melding geweest waarop de regeling van toepassing was.

Huisvesting en milieu

De gebouwen waarin Bavo Europoort is gehuisvest worden allen gehuurd van het vastgoedbedrijf van de Parnassia Groep, Vastgoed Beheer PG B.V. Duurzaamheids- en milieuaspecten spelen een belangrijke rol in het beleid t.a.v. nieuwbouw, verbouw en het beheer van de gebouwen.

Een belangrijk element van het huisvestingsbeleid is het reduceren van het aantal vierkante meters in gebruik. De gebouwgebonden kosten van Bavo Europoort zijn in de jaren 2009 t/m 2018 afgenomen van 10,9% tot 6,9%. Deze daling is hoofdzakelijk het gevolg van de afname van het aantal m² in gebruik.

Specifiek voor Bavo Europoort waren in het verslagjaar de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van huisvesting en/of milieu:

- Realiseren van De Evenaar
- Slaan van eerste paal nieuw te bouwen kliniek voor langerdurende zorg op terrein Poortugaal
- Verhuizing bestuur en staf van Max Euwelaan naar Prins Constantijnlaan
- Diverse verhuizingen van teams

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Parnassia Groep stelt in haar missie het verbeteren van de kwaliteit van leven van haar patiënten en de kwaliteit van de samenleving voorop. Werken volgens de principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) ligt direct in het verlengde hiervan. Dat geldt dus ook voor Bavo Europoort. Duurzame inzetbaarheid van personeel (*people*) vormt een kernelement van het HRM-beleid van de groep. Duurzaamheids- en milieuaspecten (*planet*) kwamen hierboven aan bod. Als maatschappelijke onderneming zonder winstoogmerk laten we alle opbrengsten direct of indirect ten goede komen aan (verbetering van) de patiëntenzorg (*profit*). Intensieve samenwerking met maatschappelijke partners staat voor Bavo Europoort hoog in het vaandel. Zie voor nadere toelichting op beleid en inspanningen van de groep op deze terreinen het Jaarverslag 2018 van de Parnassia Groep.

ICT

Bavo Europoort maakt gebruik van de informatie- en automatiseringssystemen van de Parnassia Groep. Belangrijke aandachtspunten in het ICT-beleid van de groep zijn ketenintegratie, informatiebeveiliging, en de ICT-architectuur. Het toenemende belang van ICT voor de diverse bedrijfsprocessen leidt tot een stijgende trend in de kosten voor ICT die zich naar verwachting de komende jaren zal doorzetten.

In maart 2018 werd Parnassia Groep getroffen door een verstrekkende verstoring van het EPD. In de praktijk bleek de crisisorganisatie net zo goed te werken als op papier en tijdens de oefeningen. Een van de belangrijkste resultaten van deze crisisbeheersing was dat we de beschikbaarheid van patiëntgegevens (in het kader van patiëntveiligheid) tijdens de crisis continu hebben weten te waarborgen.

BESTUURSVERSLAG

4. Toekomst

Investerings

De investeringen van Bavo Europoort B.V. bestaan alleen uit investeringen in inventaris. Verder zijn er geen significante investeringen te verwachten. Het zorgbedrijf maakt gebruik van de activa die de groep beschikbaar stelt en huurt deze in. Evenals in voorgaande jaren zal het zorgbedrijf voor 2019 geen vreemd vermogen via externe kredietverstrekkers aantrekken. De verwachting is dat voor 2019 geen extra eigen vermogen wordt aangewend.

Herstelplan

Zvw: DBC's, basis-GGZ-prestaties en ZZP-B's

Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2015, zoals beschreven in het Controleplan Zelfonderzoek cGGZ 2015 (incl. de functionele ontwerpen per controlepunt) d.d. 1 mei 2017, uitgevoerd. De accountant heeft een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld bij het ingevulde rapportageformat van Parnassia Groep. Medio 2018 heeft Parnassia Groep de conclusiebrief ontvangen. Overleg met de verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. Geconstateerde issues zijn reeds verwerkt in de jaarrekening 2015 en 2016.

Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2016, zoals beschreven in het Controleplan Zelfonderzoek cGGZ 2016 (incl. de functionele ontwerpen per controlepunt) d.d. 1 mei 2018, uitgevoerd voor de Parnassia Groep. De accountant heeft, per aansluitnummer, een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld bij het ingevulde rapportageformat. In het voorjaar van 2018 zijn de werkzaamheden van de representerende verzekeraar afgerond en zijn de conclusiebrieven ontvangen. Overleg met de verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. De bij het zelfonderzoek geconstateerde issues waren reeds verwerkt in de jaarrekeningen 2016 en 2017.

Parnassia Groep heeft de omzet inzake schadejaar 2017 en 2018 onderzocht in lijn met het Controleplan Zelfonderzoek cGGZ 2016. Bij het onderzoek ten aanzien van schadejaar 2017 resp. 2018 is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving 2017 en 2018.

Het Controleplan Zelfonderzoek cGGZ 2017, incl. de functionele ontwerpen per controlepunt, is per 1 mei 2019 beschikbaar gekomen. Parnassia Groep zal, voor de aansluitnummers Parnassia Groep, Antes Zorg B.V. en Stichting dr. Leo Kannerhuis, deelnemen aan het zelfonderzoek 2017.

De controlepunten toetsen de majeure risico's, waaronder de verwijzing, het hoofdbehandelaarschap, de onverzekerde diagnoses, de feitelijke levering van zorg en de verblijfsregistratie. Deze punten hebben onderdeel uitgemaakt van de beoordeling van Parnassia Groep ten aanzien van de schadejaren 2017 en 2018.

Parnassia Groep heeft in de jaarrekening 2018 een reservering opgenomen voor terug te betalen omzet naar aanleiding van dit onderzoek.

De Parnassia Groep is voornemens samen met een verzekeraar het traject richting 'Horizontaal Toezicht' op te starten. De voorbereidingen hiertoe zijn onderhanden.

Wlz: ZZP-B

Het werken met de zogenaamde zorgzwaartepakketten (ZZP's) in de Wlz is volledig geïmplementeerd. Parnassia Groep heeft meerdere contracten ten aanzien van Wlz-zorg met de zorgkantoren. De externe verantwoording aan de zorgkantoren heeft in 2018 plaats gehad op patiëntniveau via de zogenaamde AW319, het geautomatiseerde declaratieverkeer tussen zorgkantoor en zorginstelling. Deze rapportage op patiëntniveau is leidend in de externe productieverantwoording. Deze rapportage vereist een grote nauwkeurigheid, zowel bij de zorgkantoren als bij ons als zorginstelling, en is hierdoor arbeidsintensief.

Wmo: ZZP-C, extramurale zorg, dagbesteding, jeugd-DBC's en wijkteams

Sinds 2015 wordt de zorg van ZZP-C's, dagbesteding, de extramurale zorg, de jeugd-DBC's en de wijkteams gecontracteerd door gemeenten. Door de separate contractering is de registratielast sterk toegenomen. Waar in het verleden contracten werden afgesloten met verzekeraars en zorgkantoren, worden de contracten nu afgesloten met meer dan honderd gemeenten in Nederland. Al deze contracten kennen eigen afspraken met eigen tarieven en separate verantwoordings- en facturatieafspraken. Dit legt een groot beslag op onze capaciteit, zowel in het accountmanagement richting gemeenten als in de backoffice ten aanzien van registratie en verantwoording. Voor 2018 waren de afspraken per gemeente nog verder gedifferentieerd. Daarnaast is het zo dat een aantal gemeenten alle zorg voor een inwoner heeft belegd bij één aanbieder. Zorg die de betreffende aanbieder niet zelf kan leveren, moet via een andere aanbieder aan de inwoner worden geleverd. Dit zorgt voor hoofd- en onderaannemerconstructies. Hierbij is Parnassia Groep de hoofdaannemer, met een contract met de gemeente, die delen van de zorg regelt met andere aanbieders, respectievelijk onderaannemer die, op verzoek van een andere aanbieder, zorg verleent aan een inwoner. Zowel voor onze organisatie als onze registratie en administratie zijn dit complexe constructies. Hierdoor zijn de personele inzet en de administratieve lasten verder toegenomen.

Parnassia Groep 2018 en 2019

De 13.500 collega's van Parnassia Groep hebben in 2018 ruim 185.000 mensen met psychische problemen geholpen bij hun herstel. Daarbij hebben we weer tal van verbeteringen in onze zorg doorgevoerd. Voorbeelden hiervan vindt u in het onderdeel bestuursverslag van het jaarverslag heen. Ook blijken we het in vergelijking met andere GGZ-aanbieders goed te doen wat betreft kwaliteit van zorg en gemiddelde prijzen.

BESTUURSVERSLAG

Parnassia Groep 2018 en 2019 (vervolg)

In financieel opzicht echter was 2018 een buitengewoon lastig jaar. We zien dat onze zorgverlening meer en meer onder druk komt te staan. Parnassia Groep schreef voor het eerst in haar bestaan rode cijfers. We sloten het jaar af met een tekort van ruim € 29 miljoen. Dit is 3,3 % van onze omzet. Als gezonde organisatie met een behoorlijk weerstandsvermogen kan Parnassia Groep dit verlies dragen. Maar om duurzaam gezond te blijven moeten wij ervoor zorgen dat het zich niet herhaalt in 2019 en verder.

Het tekort in 2018 is ontstaan door drie groepen oorzaken.

- a) Voor een belangrijk deel werd het tekort veroorzaakt doordat delen van de geleverde zorg niet werden betaald door verzekeraars en gemeenten.
- b) Voor een ander deel werd het tekort veroorzaakt door moeilijke omstandigheden die voor nagenoeg de hele sector gelden en een meer structureel karakter hebben. Dat zijn met name de extra inzet van uitzendkrachten door de toegenomen schaarste op de arbeidsmarkt, toegenomen veiligheidsrisico's en buitensporig hoge administratieve lasten. Voor de extra kosten die deze omstandigheden onvermijdelijk met zich meebrengen, boden de uurtarieven onvoldoende ruimte.
- c) Daarnaast waren er incidentele oorzaken, zoals fusie-integratiekosten en een grote storing in onze EPD-software.

Natuurlijk blijven wij zelf alle maatregelen uitvoeren die de zorgverlening en bedrijfsvoering van onze organisatie nog efficiënter en effectiever kunnen maken. Maar dat is niet genoeg. Om duurzaam gezond te kunnen zijn, zijn er voldoende kostendekkende afspraken met verzekeraars en gemeenten noodzakelijk voor de onderdelen a en b.

We richten ons al vanaf het voorjaar van 2018 voluit op herstel om weer een duurzaam gezonde organisatie te worden. Een plek waar we dagelijks goede zorg blijven leveren, het voor onze collega's prettig werken is, binnen een organisatie die duurzaam financieel gezond is. Vanaf september 2018 begon het herstel stapsgewijs zichtbaar te worden, maar het was niet voldoende voor een positief resultaat over 2018. Voor 2019 hebben we met verzekeraars en enkele gemeenten aanvullende afspraken kunnen maken die een duidelijk betere uitgangspositie geven. Aangevuld met de interne maatregelen zal dat in 2019 een fors herstel opleveren. De cijfers tot en met mei 2019 geven ten opzichte van 2018 een aanzienlijke verbetering te zien. Maar we zijn er nog niet. De interne maatregelen lopen nog door. Met enkele verzekeraars en jeugdregio's zijn we nog intensief in gesprek over het kalenderjaar 2019.

Voor 2020 en verder zetten we deze besprekingen voort en moeten de afspraken gecontinueerd en verder aangescherpt worden. Daarbij zullen we een andere manier moeten vinden om met elkaar te werk te gaan, met meer vertrouwen in de professionals die de behandelingen leveren en daardoor daadwerkelijk minder administratieve lasten.

Met trots kijken we terug op wat we, bij alle moeilijkheden, afgelopen jaar gedaan en bereikt hebben. Met elkaar en samen met vele partners. Vol energie blijven we ons inzetten om zo goed mogelijk bij te dragen aan de kwaliteit van leven van patiënten en hun naasten en aan de kwaliteit van de samenleving.

Resultaatverwachting 2019

In de begroting 2019 is rekening gehouden met een verdere verlaging van de indirecte kosten. Verder wordt uitgegaan van een verhoging van de uren dienstverlening aan patiënten (UDAP) door onze behandelaars. Voor 2019 is een resultaat begroot van nihil. Gezien de ontwikkeling in het eerste halfjaar 2019 is de verwachting dat Bavo Europoort B.V. met een gering positief resultaat zal afsluiten.

Ondertekening door bestuurders

Den Haag, 1 november 2019

W.G.

Antes Holding B.V., bestuurder
voor deze: W.C.A. van Beek

W.G.

Antes Holding B.V., bestuurder
voor deze: S.W.G. van Breda

W.G.

Antes Holding B.V., bestuurder
voor deze: M.Y. van Duijn

1.1 JAARREKENING 2018

1.1 JAARREKENING 2018

1.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(voor resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	1.436.088	1.359.724
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	2	32.419.665	29.835.402
Liquide middelen	3	81.653	83.543
Totaal vlottende activa		<u>32.501.318</u>	<u>29.918.945</u>
Totaal activa		<u><u>33.937.406</u></u>	<u><u>31.278.669</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal	4	18.000	18.000
Algemene en overige reserves		17.392.808	13.488.860
Onverdeeld resultaat		3.823.208	4.998.757
Totaal eigen vermogen		<u>21.234.016</u>	<u>18.505.617</u>
Vorzieningen	5	1.614.480	2.218.093
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	6	11.088.910	10.554.959
Totaal passiva		<u><u>33.937.406</u></u>	<u><u>31.278.669</u></u>

1.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2018

	<u>Ref.</u>	<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	9	93.847.854	89.082.669
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	10	822.366	2.835.383
Overige bedrijfsopbrengsten	11	1.212.482	2.524.734
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>95.882.702</u>	<u>94.442.786</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	12	64.332.592	62.889.129
Afschrijvingen op materiële vaste activa	13	328.166	549.167
Overige bedrijfskosten	14	27.398.736	26.005.733
Som der bedrijfslasten		<u>92.059.494</u>	<u>89.444.029</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		3.823.208	4.998.757
Financiële baten en lasten		0	0
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>3.823.208</u></u>	<u><u>4.998.757</u></u>

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

1.1.3.1 Algemeen

Algemene gegevens

Zorginstelling Bavo Europoort B.V. is op 30 juni 2008 opgericht. De statutaire vestigingsplaats is Den Haag, de feitelijke vestigingsplaats is Rotterdam op het adres Prins Constantijnweg 48-54, 3066 TA. Bavo Europoort B.V. is geregistreerd onder KvK-nummer 27321703.

Activiteiten

De activiteiten van Bavo Europoort B.V. bestaan uit het geven van kwalitatief verantwoorde en resultaatgerichte behandeling, verpleging, verzorging, begeleiding en huisvesting van personen, die om enigerlei reden hulp behoeven op het gebied van de psychomedische- en/of psychiatrische zorg in de breedste zin alsmede van daarmee verband houdende hulp en voorzieningen.

Groepsverhoudingen

De vennootschap behoort tot de Parnassia Groep waarbij de Parnassia Groep B.V. aan het hoofd staat. De cijfers van de vennootschap worden in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep opgenomen. Voor een volledig overzicht van de groepsverhoudingen wordt naar dit document verwezen.

De aandelen van de vennootschap zijn voor 100% in bezit van Antes Holding B.V. De aandelen van Antes Holding B.V. zijn voor 100% in bezit van PG Zorgholding B.V. Dit is een 100% dochter van de Parnassia Groep B.V.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Continuïteitsveronderstelling

De vennootschap heeft via de kredietovereenkomsten van de Parnassia Groep financiering met externe kredietverstrekkers. Parnassia Groep heeft een kredietovereenkomst gesloten met een consortium van banken in december 2014. De vennootschap is mede verplicht te voldoen aan de eisen van het consortium van banken zoals opgenomen in de in december 2014 met het consortium afgesloten overeenkomst voor de langlopende financiering van vastgoedinvesteringen en de financiering van het werkkapitaal. Verder worden in de praktijk de liquide middelen van de vennootschap beheerd door Parnassia Groep via het Shared Service Centrum (SSC) wat resulteert in een rekening courant verhouding tussen de vennootschap en Parnassia Groep. Binnen de Parnassia Groep kan de vennootschap formeel niet direct beschikken over de liquide middelen.

Er zijn met betrekking tot de langlopende financiering verschillende convenanten overeengekomen. De Parnassia Groep voldoet eind 2018 niet aan alle in de convenanten opgenomen financiële ratio's. Het consortium heeft voor het niet voldoen aan de convenanten/ratio's per jaareinde 2018 op 14 juni 2019 een waiver verstrekt, welke door de Raad van Bestuur van Parnassia Groep is getekend op 19 juni 2019. In de tekst van de waiver is aangegeven dat de waiver toeziet op de jaarrekening 2018 van de Parnassia Groep. Het volgende meetmoment betreft de jaarrekening 2019 per 31 december 2019. Tot het volgende meetmoment zal het consortium geen gebruik maken van het formele recht van opeising. Een mogelijke toekomstige doorbreking op het meetmoment 31 december 2019 of later is niet opgenomen in de hiervoor genoemde waiver.

Bovenstaande omstandigheden duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang die gereede twijfel kan doen ontstaan over het vermogen van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven.

Prognose 2019

De Raad van Bestuur van Parnassia Groep heeft een aantal scenario's vastgesteld waarbij de convenanten/ratio's per 31 december 2019 zijn berekend. De scenario's bevatten drie relevante elementen, namelijk:

1. De levering van het terrein Noordwijkerhout;
2. Verkoop van vastgoed
3. Een positief exploitatieresultaat.

Inmiddels heeft de levering van het terrein Noordwijkerhout in september 2019 plaatsgevonden.

De Raad van Bestuur van Parnassia Groep heeft diverse maatregelen genomen om te zorgen dat Parnassia Groep wederom 'Duurzaam gezond' wordt en blijft. Deze maatregelen bestaan onder andere uit:

- Invullen openstaande vacatures;
- Terugdringen ziekteverzuim;
- Verhogen productiviteit van de behandelaars door grotere patiëntgebonden tijdsbesteding;
- Verbeteren van de registratie van geleverde zorg;
- Onderhandelingen met financiers over betere tarieven;
- Portfolioanalyse en eventueel verminderen verlieslatende activiteiten;
- Eventueel herstructureren van bestaande leningen;
- Kostenbesparingen en bestedingstops.

Het jaar 2019 van Parnassia Groep is gestart met een beperkt negatief resultaat over het eerste kwartaal 2019, hiermee is een verbetering gerealiseerd ten opzichte van 2018. De hiervoor genoemde maatregelen zullen voor een deel hun effect krijgen in de loop van 2019. De Raad van Bestuur van Parnassia Groep heeft er daarom vertrouwen in dat door het nemen van de bovengenoemde maatregelen Parnassia Groep per jaareinde 2019 een positief operationeel resultaat behaalt en weer aan de afgesproken convenanten/ratio's zal voldoen.

Materiële onzekerheid over de continuïteitsveronderstelling blijft echter bestaan, in het geval voorzienbaar is dat de convenanten per einde 2019 niet worden behaald, dan worden de leningen in 2020 opeisbaar. Parnassia Groep is in constructief overleg met de banken voor de herfinanciering van de groep.

Daarom is de jaarrekening 2018 van de vennootschap opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ 655 'Zorginstellingen', Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

In de jaarrekening van 2018 is in de opbrengsten een herrubricering gedaan van € 300.000. Hierdoor zijn de Wmo opbrengsten gestegen, deze stonden in de jaarrekening van 2017 gepresenteerd onder de overige zorgprestaties

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

a) Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De boekwaarde van vaste activa wordt periodiek getoetst aan de realiseerbare waarde teneinde vast te stellen of er aanwijzingen bestaan voor een bijzondere waardevermindering. Een aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering kan bijvoorbeeld zijn indien, naar inschatting van het bestuur, sprake is van:

- een snellere daling van de marktwaarde van een actief dan uit verloop over de tijd of normaal gebruik zou voortvloeien.
- een belangrijke wijziging in de toepassing van een actief of in de bedrijfsstrategie.
- prestaties die sterk achterblijven ten opzichte van de verwachtingen, een significante verslechtering in de bedrijfstak of economie, of veroudering of beschadiging van het actief.

Daarnaast kunnen omstandigheden, naar de inschatting van het bestuur, duiden op de noodzaak tot het terugnemen van een eerder toegepaste bijzondere waardevermindering.

Teneinde in voornoemde gevallen te kunnen bepalen of daadwerkelijk sprake is van bijzondere waardeverminderingen of de noodzaak tot herzien, wordt de realiseerbare waarde bepaald. Daarbij maakt het bestuur gebruik van inschattingen en veronderstellingen ten aanzien van de bepaling van kasstroom genererende eenheden, de toekomstige kasstromen en de disconteringsvoet. De beoordelingen die hieraan ten grondslag liggen, kunnen van jaar tot jaar verschillen door economische of marktomstandigheden, veranderingen in de bedrijfsomgeving of in wet- en regelgeving en door andere factoren waar de vennootschap geen invloed op kan uitoefenen. Indien de prognoses voor de realiseerbare waarde moeten worden bijgesteld, kan dit leiden tot bijzondere waardeverminderingen of (in het geval van vaste activa) herziening daarvan.

b) Gebruiksduur en restwaarde van materiële vaste activa

De materiële vaste activa maken een belangrijk deel uit van de totale activa van de vennootschap en de kosten van periodieke afschrijvingen vormen een belangrijk deel van de jaarlijkse bedrijfslasten. De, op basis van haar inschattingen van en veronderstellingen door het bestuur, vastgestelde gebruiksduur en restwaarden hebben een belangrijke invloed op de waardering en resultaatbepaling van materiële vaste activa.

De gebruiksduur van materiële vaste activa wordt mede geschat aan de hand van de technische levensduur, de ervaringen ten aanzien van soortgelijke activa, de onderhoudshistorie en de periode gedurende welke die economische voordelen uit hoofde van de exploitatie van het actief ten goede zullen komen aan de vennootschap. Daarnaast wordt voor investeringen in huurpanden de gebruiksduur gerelateerd aan de duur van de huurovereenkomst en de waarschijnlijkheid dat deze overeenkomst verlengd zal worden na afloop van de huidige contractduur. Periodiek wordt getoetst of zich wijzigingen hebben voorgedaan in inschattingen en veronderstellingen die een aanpassing van de gebruiksduur en/of restwaarde noodzakelijk maken. Een dergelijke aanpassing wordt prospectief doorgevoerd.

c) Claims en geschillen

Periodiek wordt door het bestuur een beoordeling uitgevoerd op alle claims en geschillen teneinde te bepalen in welke mate er sprake is van bestaande en/of voorwaardelijke verplichtingen. Een voorziening wordt opgenomen voor bestaande verplichtingen voor zover het waarschijnlijk is, dat een uitstroom van middelen zal plaatsvinden om de verplichting in te lossen en er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het bedrag van de verplichting. Een voorwaardelijke verplichting dient te worden toegelicht. Aan de hand van de uitkomst van deze beoordeling wordt derhalve bepaald voor welke claims en geschillen een voorziening wordt getroffen en voor welke een toelichting wordt opgenomen. Indien een voorziening dient te worden getroffen vraagt ook de inschatting van de kans en omvang van een uitstroom van middelen een aanzienlijke mate van beoordeling. In deze beoordeling maakt het bestuur mede gebruik van juridisch advies.

Ultimo 2018 is er geen sprake van significante claims, waardoor het vormen van een voorziening niet noodzakelijk is.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Verbonden partijen

De vennootschap behoort tot de Parnassia Groep waarbij de Parnassia Groep B.V. aan het hoofd staat.

Alle groepsmaatschappijen zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep B.V. worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen verbonden partijen omvatten onderlinge overeenkomsten voor uitbesteding van werkzaamheden die geheel verband houden met de opbrengsten vanuit wettelijk budget voor aanvaardbare kosten uit Wlz, zorgverzekeringswet en Justitie (exclusief subsidies) beheer en doorbelasting van gebouwgebonden kosten, doorbelastingen uit hoofde van groepsbrede kosten, uitvoering van groepsbreed treasurybeleid inclusief gezamenlijke kredietfaciliteiten en ondersteunende werkzaamheden vanuit het shared service center. Daarnaast vindt er, binnen zorgbedrijven die uit meerdere vennootschappen bestaan, doorbelasting van managementkosten plaats. Alle genoemde transacties worden via onderlinge rekening-courant verhoudingen afgerekend tenzij anders voorgeschreven wordt door wet- en regelgeving. Zie voor de omvang van de transacties de interne doorbelastingen onder de overige bedrijfskosten en de interne opbrengsten onder de overige bedrijfsopbrengsten zoals opgenomen onder de toelichting op de resultatenrekening.

De transacties met verbonden partijen hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst- en verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van de onderneming.

1.1.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. Voor investeringen in huurpanden is de afschrijvingstermijn maximaal de verwachte huurperiode van het pand. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestandsdelen afzonderlijk afgeschreven.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de directe kosten van vervaardiging, de toeslagen voor indirecte productiekosten en de aan derden betaalde rente gedurende de periode van bouw en vervaardiging.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Machines en installaties	5% - 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5% - 20%

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Materiële vaste activa (vervolg)

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen. Onderhouds uitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen en schulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Indien financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen direct in de resultatenrekening verwerkt.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico worden verzacht. De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZI).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen Aandelenkapitaal, Agio en Algemene en overige reserves.

Aandelenkapitaal

Onder aandelenkapitaal is opgenomen het bij oprichting van de vennootschap ingebracht kapitaal.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Agio

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming. Kosten en kapitaalbelasting verbonden aan de plaatsing van aandelen die niet worden geactiveerd, worden onder aftrek van belastingeffecten, ten laste van het agio gebracht. Indien en zover het agio ontoereikend is, worden de bedragen ten laste van de overige reserves gebracht.

Algemene en overige reserves

Onder algemene en overige reserves is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van de vennootschap vrij kunnen beschikken.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Bij voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde wordt de rentemutatie van voorzieningen verantwoord als dotatie aan de voorziening.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Personele voorzieningen worden, indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele marktrente weer. Hierin zijn de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden niet betrokken.

Per individuele voorziening is een toelichting van de grondslagen voor waardering hieronder opgenomen:

Jubileumgratificaties

De voorziening jubileumgratificaties betreft een voorziening ter dekking van uitkeringen ten gevolge van jubilea, zoals vermeld in de CAO. De voorziening is berekend op basis van contante waarde, hierbij is een disconteringsvoet van 1,3% toegepast. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Levensfasebudget

De voorziening levensfasebudget betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming. In 2018 zijn de werkelijke uitgaven ten laste van de in 2017 gevormde voorziening gebracht. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

ORT vakantie oude jaren

Naar aanleiding van een Europese uitspraak is er onduidelijkheid en verschil van inzicht over het mogelijk recht op onregelmatigheidstoelage over vakantie-uren met terugwerkende kracht. In de cao Geestelijke Gezondheidszorg is afgesproken dat medewerkers die in de periode 1 januari 2013 tot 1 juli 2015 op onregelmatige tijdstippen hebben gewerkt een eenmalige uitkering ontvangen. De tegemoetkoming is berekend op basis van 8,8% van het verdiende ORT-bedrag over de kalenderjaren 2013, 2014 en de eerste 6 maanden van 2015. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2018 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het tweede jaar. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

1.1.3.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

1.1.3.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen (vervolg)

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Oorzaak en achtergrond systeemcomplexiteit

De inkoop van zorg binnen de zorgverzekeringswet vindt plaats per zorgverzekeraar en kan worden gesplitst in de gespecialiseerde GGZ middels DBC's, generalistische basis-GGZ-zorg middels BGGZ prestaties en de langdurige GGZ middels ZZP's.

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2014 uitgevoerd en de conclusiebrief ontvangen. Overleg met verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. De eindafrekening over schadejaar 2014 heeft daarom nog niet kunnen plaatsvinden. De geconstateerde issues zijn reeds verwerkt in de jaarrekeningen 2014 en 2015.

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2015, zoals beschreven in het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2015 (incl. de functionele ontwerpen per controlepunt) d.d. 1 mei 2017, uitgevoerd. De accountant heeft een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld bij het ingevulde rapportageformat van de Parnassia Groep. Medio 2018 heeft de Parnassia Groep de conclusiebrief ontvangen. Overleg met de verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. De geconstateerde issues zijn reeds verwerkt in de jaarrekeningen 2015 en 2016.

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2016, zoals beschreven in het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2016 (incl. de functionele ontwerpen per controlepunt) d.d. 1 mei 2018, uitgevoerd. De accountant heeft een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld bij het ingevulde rapportageformat. In het voorjaar van 2018 zijn de werkzaamheden van de representerende verzekeraar afgerond en zijn de conclusiebrieven ontvangen. Overleg met de verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. De bij het zelfonderzoek geconstateerde issues zijn reeds verwerkt in de jaarrekeningen 2016 en 2017.

De Parnassia Groep heeft de omzet inzake schadejaar 2017 en 2018 onderzocht in lijn met het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2016. Bij het onderzoek ten aanzien van schadejaar 2017 respectievelijk 2018 is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving 2017 en 2018. Dit houdt in dat de majeure risico's ten aanzien van de verwijzing, het hoofdbehandelaarschap, de onverzekerde diagnose, de verblijfsregistratie en de dagbesteding zijn onderzocht. Verzekeraars hebben het controleplan cGGZ 2017 gepubliceerd. De Parnassia Groep zal deelnemen aan het zelfonderzoek 2017. De Parnassia Groep heeft in de jaarrekeningen 2017 en 2018 een reservering opgenomen voor terug te betalen omzet naar aanleiding van dit onderzoek.

Impact voor Bavo Europoort B.V.

De Parnassia Groep B.V. is contracthouder voor de opbrengsten uit de Zvw, Wlz, Jeugdzorg, Wmo en justitiële gelden. Met een overeenkomst zijn deze contracten via PG Zorgholding B.V. uitbesteed aan de zorgbedrijven binnen de groep, waaronder Bavo Europoort B.V. De eventuele financiële effecten uit de generieke landelijke risico's en onduidelijkheden alsmede de registratie- en facturatiebepalingen voor wat betreft de inhoud van de verzekerde zorg en voortschrijdend inzicht ten aanzien van de feitelijke en terrechte levering zullen volgens afspraak worden gedragen door Parnassia Groep B.V. en niet worden doorberekend aan Bavo Europoort B.V. Dit geldt ook voor eventuele financiële effecten vanuit oude jaren. De door de Parnassia Groep geconstateerde onzekerheden in de registratie en facturatie van DBC's worden niet als omzet van Bavo Europoort B.V. verantwoord.

Uitgangspunten sociaal domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en Jeugdwet-omzet heeft de Parnassia Groep de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en Zvw zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie').

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Uitgangspunten sociaal domein (vervolg)

Als gevolg van deze decentralisatie is er vanaf 2015 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. De decentralisatie kent variëteit aan afspraken, per gemeente zijn andere producten afgesproken en gelden er separate voorwaarden (waaronder tijds aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, SROI, facturatie), welke deels eventueel een financiële consequentie hebben. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden in de omzet van de Parnassia Groep, die naar beste weten zijn ingeschat en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden.

De Parnassia Groep heeft de verantwoording naar de gemeenten van de Wmo-omzet en de Jeugdwet-omzet gebaseerd op het ISD protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld. De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden in mindering gebracht op de investeringen in de activa. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofdstuk Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Bavo Europoort heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Bavo Europoort. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Bavo Europoort betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Pensioenen (vervolg)

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In juli 2019 bedroeg de dekkingsgraad 94,8%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124,4%. Het pensioenfonds verwacht volgens het geactualiseerde herstelplan in het jaar 2027 hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Bavo Europoort heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Bavo Europoort heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Vennootschapsbelasting

Bavo Europoort B.V. is vrijgesteld van vennootschapsbelasting op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel c, van de wet VpB.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens zijn hieronder opgenomen waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

1.1.3.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kapitaal van Bavo Europoort wordt indirect volledig verschaft door de Parnassia Groep B.V. welke een kasstroomoverzicht opstelt, dat is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep B.V. Deze jaarrekening wordt in Nederland bij het handelsregister gedeponneerd. Overeenkomstig artikel 360.104 van de Richtlijnen van de Jaarverslaggeving is er geen kasstroomoverzicht opgesteld voor Bavo Europoort.

1.1.3.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.3.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Machines en installaties	2.870	3.300
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.433.218	1.302.358
Materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	0	54.066
	<u>1.436.088</u>	<u>1.359.724</u>
<i>Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:</i>		
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.359.724	1.589.272
Bij: investeringen	404.530	346.276
Af: afschrijvingen	-328.166	-549.167
Af: desinvesteringen	0	-26.657
	<u>1.436.088</u>	<u>1.359.724</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.5.

De investeringen in materiële vaste activa in 2018 bestaan uit investeringen met betrekking tot vervanging van inventarissen.

2. Debiteuren en overige vorderingen

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Vorderingen op debiteuren	96.694	115.420
Vorderingen op groepsmaatschappijen	32.130.799	29.534.155
Vorderingen op personeel	45.618	60.568
Wmo vorderingen	110.010	217
Vooruitbetaalde bedragen	14.722	26.724
Nog te ontvangen bedragen	17.444	96.608
Overige overlopende activa	4.378	1.710
	<u>32.419.665</u>	<u>29.835.402</u>

Toelichting:

Op de vorderingen op debiteuren ultimo 2018 is een voorziening in aftrek gebracht van € 3.304 (2017: €2.763).

De vorderingen op groepsmaatschappijen betreft een direct opeisbare rekening-courant verhouding met Antes Holding B.V. Deze vorderingen bestaan uit diverse wederzijds geleverde diensten en bestaan onder andere uit geleverde productie en doorbelaste kosten vanuit de dienstverleningsovereenkomsten.

De Wmo vordering betreft een vordering op de gemeente Rotterdam voor de geleverde zorg.

De looptijd van de debiteuren en overige vorderingen is korter dan 1 jaar.

3. Liquide middelen

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bankrekeningen	33.049	21.863
Kassen	48.604	61.680
	<u>81.653</u>	<u>83.543</u>

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

3. Liquide middelen (vervolg)

Toelichting:

Van het saldo bankrekeningen heeft € 29.667 (2017: € 19.963) betrekking op het te verrekenen bedrag met bewoners, opgenomen onder de kortlopende schulden. Het overige saldo van de liquide middelen staat ter vrije beschikking aan de organisatie. Tegoeden op de bankrekeningen worden als gevolg van concernbeleid periodiek afgeroomd.

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Aandelenkapitaal	18.000	18.000
Algemene en overige reserves	17.392.808	13.488.860
Onverdeeld resultaat	3.823.208	4.998.757
Totaal eigen vermogen	<u>21.234.016</u>	<u>18.505.617</u>

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:	<u>Aandelen- kapitaal</u>	<u>Algemene en overige reserves</u>	<u>Onverdeeld Resultaat</u>	<u>Subtotaal</u>
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	18.000	13.488.860	4.998.757	18.505.617
Dividend	0	0	-1.094.809	-1.094.809
Resultaatbestemming 2017	0	3.903.948	-3.903.948	0
Resultaat boekjaar	0	0	3.823.208	3.823.208
Saldo per 31 december	<u>18.000</u>	<u>17.392.808</u>	<u>3.823.208</u>	<u>21.234.016</u>

Toelichting:**Aandelenkapitaal**

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedraagt € 90.000 en is verdeeld in 90 gewone aandelen van € 1.000 nominaal. Het geplaatst en gestort kapitaal bedraagt € 18.000 en is verdeeld in 18 gewone aandelen van € 1.000 nominaal. Het aandelenkapitaal is op 30 juni 2008 volgestort.

De bij de oprichting geplaatste aandelen zijn door de oprichter volgestort door de overgang onder algemene titel van het gedeelte van het vermogen dat door de afsplitsende stichting wordt afgesplitst naar de vennootschap. De beschrijving van het afgesplitste deel van het vermogen is in overeenstemming met de regelgeving van artikel 204a Boek 2 BW.

Onverdeeld resultaat

Het resultaat staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Conform het aandeelhoudersbesluit van 31 juli 2018 vindt bestemming van het resultaat 2017 als volgt plaats: € 1.094.809 wordt als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouder en het restant van € 3.903.948 wordt toegevoegd aan de algemene en overige reserves.

5. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	<u>Saldo per 1-jan-18</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo per 31-dec-18</u>
	€	€	€	€	€
Langdurig zieken	801.698	1.225.672	1.241.323	91.425	694.622
ORT vakantie oude jaren	245.573	0	116.046	77.507	52.020
Reorganisatie	463.000	22.337	132.136	36.201	317.000
Jubileumgratificaties	503.757	10.027	53.328	0	460.456
Levensfasebudget	204.065	26.299	117.831	22.151	90.382
Totaal voorzieningen	<u>2.218.093</u>	<u>1.284.335</u>	<u>1.660.664</u>	<u>227.284</u>	<u>1.614.480</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-18</u>
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.034.037
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	580.443
hiervan > 5 jaar	246.819

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

5. Voorzieningen (vervolg)

Toelichting:**Langdurig zieken**

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid.

ORT vakantie oude jaren

In de cao Geestelijke Gezondheidszorg is afgesproken dat medewerkers die in de periode 1 januari 2013 tot 1 juli 2015 op onregelmatige tijdstippen hebben gewerkt een eenmalige uitkering ontvangen. De tegemoetkoming is berekend op basis van 8,8% van het verdiende ORT-bedrag over de kalenderjaren 2013, 2014 en de eerste 6 maanden van 2015. In maart 2019 zal de laatste uitkering hiervoor plaatsvinden.

Reorganisatie

In het kader van de bezuinigingen als gevolg van overheidsmaatregelen voert de Parnassia Groep een reorganisatie door. De verplichtingen jegens af te vloeien personeel zijn in deze voorziening opgenomen.

Jubileumgratificaties

De voorziening jubileumgratificaties betreft een voorziening ter dekking van uitkeringen ten gevolge van jubilea, zoals vermeld in de CAO. De voorziening is berekend op basis van contante waarde, hierbij is een disconteringsvoet van 1,3% toegepast. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Levensfasebudget

De voorziening levensfasebudget betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd.

6. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Crediteuren	901.535	792.586
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.266.824	3.305.616
Schulden terzake pensioenen	76.186	22.823
Nog te betalen salarissen	551	0
Vakantiegeld	1.728.237	1.662.561
Vakantiedagen	921.003	939.437
Levensfasebudget	3.272.790	3.031.914
Onregelmatigheidstoeslag	191.405	199.393
Wmo schulden	50.503	152.407
Productierisico	16.153	16.153
Nog te betalen overige bedragen	632.236	410.406
Overige overlopende passiva	31.487	21.663
Totaal overige kortlopende schulden	<u>11.088.910</u>	<u>10.554.959</u>

Toelichting:

De post belastingen en premies sociale verzekeringen bestaat uit af te dragen loonheffing en te betalen sociale lasten over vakantiegeld.

De schulden terzake pensioenen betreffen nog te betalen bedragen aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

De reservering levensfasebudget betreft een reservering voor op basis van de CAO regeling opgebouwde verlofrechten. De stijging van het levensfasebudget wordt veroorzaakt doordat werknemers hun rechten (deels) opsparen.

Wmo schulden betreffen ontvangen voorschotten van gemeenten voor te leveren Wmo zorg. De daling wordt veroorzaakt door verrekeningen en terugbetalingen van voorschotten.

De reservering productierisico's betreft mogelijk terug te betalen omzet naar aanleiding van interne controles op de financieringsstromen welke voortvloeien uit de zorgverzekeringswet en het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

De nog te betalen kosten hebben betrekking op per balansdatum onderkende verplichtingen.

De looptijd van de overige kortlopende schulden is korter dan 1 jaar.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

7. Financiële instrumenten

Algemeen

De vennootschap maakt als onderdeel van de Parnassia Groep in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de vennootschap blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de Raad van Bestuur van de Parnassia Groep een Treasury statuut vastgesteld waarin het financieringsbeleid is vastgelegd. Daarnaast beschikt de Parnassia Groep over meerjaren liquiditeits- en investeringsbegrotingen welke zijn goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

Kredietrisico

De vennootschap loopt een laag risico over de uitstaande vorderingen. Zoals uit de toelichting op de balans blijkt, betreffen de vorderingen met name vorderingen op groepsmaatschappijen.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie van de vennootschap wordt als onderdeel van de liquiditeitspositie van de Parnassia Groep bewaakt door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het doel van de Parnassia Groep is om voldoende liquiditeiten beschikbaar te houden om aan de verplichtingen van de gehele groep te kunnen voldoen. De vennootschap is daarom afhankelijk van het behalen van dit doel om aan haar eigen verplichtingen te kunnen voldoen en heeft daarom geen vrije beschikking tot haar liquiditeiten. Zie ook de Continuïteitsveronderstelling opgenomen onder de 1.1.3. grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling.

Naast de beschikbare liquide middelen beschikt de Parnassia Groep over de bij het onderdeel kredietovereenkomst beschreven kredietruimte.

De vennootschap heeft ultimo 2018 geen derivaten en loopt hierop derhalve geen risico's.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

8. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Meerjarige financiële verplichtingen

Bavo Europort B.V. is onderstaande niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen aangegaan.

	Leaseauto's	Overig
Niet langer dan 1 jaar	47.003	2.465
Tussen de 1-5 jaar	96.999	0
Langer dan 5 jaar	0	0

De verplichtingen bestaan uit contractuele verplichtingen in verband met leaseauto's. De looptijd van deze verplichtingen varieert van 1 tot 5 jaar.

Binnen de Parnassia Groep is er geen sprake van financial leasecontracten. Het beleid is om kortlopende flexibele contracten af te sluiten.

Fiscale eenheid

De onderneming vormt samen met PG Zorgholding B.V. en haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting. Elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen. Ultimo 2018 bedragen de schulden van de fiscale eenheid € 351.131.

Kredietovereenkomst

De vennootschap is medeaansprakelijk voor het voldoen aan de eisen van een consortium van banken zoals opgenomen in de in december 2014 met hen afgesloten overeenkomst voor de langlopende financiering van vastgoedinvesteringen en de financiering van het werkkapitaal.

De totale financiering bedraagt € 180 mln. (€ 120 mln. lang en € 60 mln. kort) en is als volgt opgebouwd:

- Langlopende leningen van in totaal € 30 mln. voor investeringen uitgevoerd in de jaren 2014 en 2015;
- Langlopende leningen van € 60 mln. voor investeringen uitgevoerd in de jaren 2010 t/m 2013;
- Een investeringsfaciliteit en langlopende leningen van in totaal € 30 mln. Voor investeringen in de jaren 2015 t/m 2017, waarvan € 12,25 miljoen niet wordt opgenomen.
- Een werkkapitaalfaciliteit van € 60 mln.

De faciliteiten zijn met ingang van 2015 ter beschikking gesteld.

De verstrekte zekerheden luiden als volgt:

- 1e gedeelde hypotheek ten gunste van het bankenconsortium en het Waarborgfonds (Wfz) op alle onroerend goed behoudens het onroerend goed dat is of wordt betrokken in projectontwikkeling (Nieuw Koningsduin en Noordwijkerhout).
- Positieve/negatieve hypotheekverklaring op het onroerende goed van Nieuw Koningsduin en in Noordwijkerhout.
- Aan het bankenconsortium & Wfz: 1e gedeelde pandrecht op alle bedrijfsinventaris, overige bedrijfsmiddelen, alle vorderingen op handelsdebiteuren, zorgverzekeraars en zorgkantoren, op alle voorraden, verzekeringen en alle intercompany vorderingen.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

Kredietovereenkomst (vervolg)

Op 31 december 2018 had de Parnassia Groep de beschikking over de volgende kredietfaciliteiten:

- ING Bank, ten behoeve van de exploitatie: € 30 mh.
- Rabobank, ten behoeve van de exploitatie: € 30 mh.

Uit hoofde van deze faciliteiten waren per 31 december 2018 de volgende voorwaarden nog van kracht:

Aan ING Bank verstrekte zekerheden:

- Negatieve pledge: de vennootschap verklaart geen van de activa te zullen bezwaren ten behoeve van derden zonder voorafgaande toestemming van ING Bank.
- Pari passu-verklaring: de vennootschap verbindt zich voorwaardelijk aan het stellen van zekerheden aan ING bank, namelijk indien en zodra de vennootschap zekerheden zou gaan stellen ten behoeve van andere geldgevers.
- Cross default verklaring: leningen zijn opeisbaar indien de vennootschap de rente en aflossingsverplichting aan andere geldgevers niet nakomt.

Aan Rabobank verstrekte zekerheden:

- Negatieve pledge: de vennootschap verklaart geen van de activa te zullen bezwaren ten behoeve van derden zonder voorafgaande toestemming van Rabobank.
- Pari passu-verklaring: de vennootschap verbindt zich voorwaardelijk aan het stellen van zekerheden aan Rabobank, namelijk indien en zodra de vennootschap zekerheden zou gaan stellen ten behoeve van andere geldgevers.
- Cross default verklaring: leningen zijn opeisbaar indien de vennootschap de rente en aflossingsverplichting aan andere geldgevers niet nakomt.

Aan Rabobank en ING Bank gezamenlijk verstrekte zekerheden:

- Verhaalsregeling gezamenlijke zekerheden Rabobank en ING Bank (crediteurenregeling).
- Compte joint (gezamenlijke rekening) en mede-aansprakelijkheidsovereenkomst.

Er zijn met betrekking tot de langlopende financiering verschillende convenanten overeengekomen. De Parnassia Groep voldoet eind 2018 niet aan alle convenanten. De belangrijkste reden voor het niet voldoen aan de convenanten is het verlies over 2018. Voor de leningen vanuit het bankenconsortium is een waiver ontvangen.

Macrobeheersinstrument (MBI)

Het macrobeheersinstrument wordt door de minister van VWS ingezet om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor tweedelijns curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 11 december 2012, MC-U-3145881, op grond van artikel 7 van de Wet marktordening gezondheidszorg, inzake het macrobeheersinstrument voor tweedelijns geneeskundige geestelijke gezondheidszorg.

Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, dat afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling gebeurt door de Minister van VWS.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting voor 2017 en 2018. De Parnassia Groep is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de Parnassia Groep en Bavo Europoort B.V. per 31 december 2018.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn voorsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

1.1.5. MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
- aanschafwaarde	4.304	3.835.543	54.066	3.893.913
- cumulatieve afschrijvingen inclusief waardevermindering	-1.004	-2.533.185	0	-2.534.189
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>3.300</u>	<u>1.302.358</u>	<u>54.066</u>	<u>1.359.724</u>
Mutaties in het boekjaar				
- investeringen	0	16.093	388.437	404.530
- activering onderhanden werk	0	442.503	-442.503	0
- afschrijvingen	-430	-327.736	0	-328.166
- <i>desinvesteringen</i>				
- aanschafwaarde	0	-112.353	0	-112.353
- cumulatieve afschrijvingen	0	112.353	0	112.353
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-430</u>	<u>130.860</u>	<u>-54.066</u>	<u>76.364</u>
Stand per 31 december 2018				
- aanschafwaarde	4.304	4.181.786	0	4.186.090
- cumulatieve afschrijvingen inclusief waardevermindering	-1.434	-2.748.568	0	-2.750.002
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>2.870</u>	<u>1.433.218</u>	<u>0</u>	<u>1.436.088</u>

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2018

BATEN

9. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	66.763.233	64.265.930
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	2.444.643	2.708.000
Opbrengsten Jeugdwet	227.107	423.350
Opbrengsten Wmo	22.531.178	19.800.863 *
Opbrengsten ministerie van Veiligheid en Justitie (forensische zorg; exclusief subsidies)	2.412.144	1.987.192
Overige zorgprestaties	417.485	352.466 *
Kapitaallastenvergoeding	0	297.526
Subtotaal	<u>94.795.790</u>	<u>89.835.327</u>
Uitbesteed aan onderaannemers	-947.936	-752.658
Totaal opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	<u><u>93.847.854</u></u>	<u><u>89.082.669</u></u>

Toelichting:

De Parnassia Groep B.V. is contracthouder voor de opbrengsten uit de zorgverzekeringswet, Wlz, Jeugdwet, Wmo en Justitie (exclusief subsidies). Met een overeenkomst zijn deze contracten via PG Zorgholding B.V. uitbesteed aan de zorgbedrijven binnen de groep, waaronder Bavo Europoort B.V. Met ingang van 2018 is Bavo Europoort B.V. voor de opbrengsten Ministerie van Veiligheid en Justitie onderaannemer van Antes Zorg B.V. Voor 2018 gaat dit om € 2,4 miljoen.

De toename van de opbrengsten zorgverzekeringswet wordt veroorzaakt door de start van nieuwe IBT (intensieve behandeling thuis) activiteiten en door de afbouw van de Wlz-zorg naar de SGGZ-zorg

De afname van de opbrengsten Wlz-zorg komt door de afbouw van het aantal bedden.

De toename van de opbrengsten Wmo wordt veroorzaakt door een hogere productie en grotere contracten.

De toename van de opbrengsten ministerie van Veiligheid en Justitie komt door een uitbreiding van 10 bedden op een nieuwe locatie.

De opbrengsten uit overige zorgprestaties zijn met name opbrengsten uit het detacheren van zorgpersoneel.

De toename van uitbesteed aan onderaannemers wordt veroorzaakt doordat in 2018 Bavo Europoort meer gebruik gemaakt heeft van onderaannemers voor de levering van Wmo zorg.

10. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen	48.647	394.557
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	773.719	2.440.826
Totaal subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	<u>822.366</u>	<u>2.835.383</u>

Toelichting:

Vanaf 2018 worden de opbrengsten van de beschikbaarheidsbijdrage in PG Zorgholding B.V. genoten. Dit is omdat de medische specialisten sinds 2018 in dienst zijn van PG Zorgholding B.V. In 2017 werden deze opbrengsten toebedeeld aan de zorgbedrijven omdat de medische specialisten bij de zorgbedrijven in dienst waren.

De post overige subsidies in 2017 had betrekking op definitief vastgestelde subsidies oude jaren.

11. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
<i>Overige opbrengsten extern:</i>		
Algemene en administratieve diensten	48.836	313.682
Beschermde wonen	30.855	21.173
Maaltijden en andere consumpties	246.885	234.263
Diversen	32.731	103.082
Winst verkoop vaste activa	0	155.978
Subtotaal	<u>359.307</u>	<u>828.178</u>

* De vergelijkende cijfers zijn voor presentatiedoeleinden aangepast.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2018

11. Overige bedrijfsopbrengsten (vervolg)	2018	2017
	€	€
<i>Overige opbrengsten intern:</i>		
Dienstverleningsovereenkomst centraal	587.821	704.588
Bijdrage managementruimte en innovatieruimte	230.013	616.658
Overige doorbelastingen	35.341	375.310
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	<u>1.212.482</u>	<u>2.524.734</u>

Toelichting:

De afname van de opbrengst algemene administratieve diensten wordt veroorzaakt doordat er in 2018 minder werkzaamheden hiervoor zijn uitgevoerd.

De dienstverleningsovereenkomst centraal betreft opbrengsten uit doorbelasting van kosten van gedeelde panden. Door afname van deze dienstverlening zijn de opbrengsten gedaald.

De bijdrage managementruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van diverse algemene projecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern. De bijdrage innovatieruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van innovatieve zorg projecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern.

De afname van de post overige doorbelastingen wordt veroorzaakt doordat er in 2017 nog werkzaamheden werden uitgevoerd voor Parnassia Groep Delfland Transitie B.V. Eind 2017 is deze vennootschap verkocht.

LASTEN**12. Personeelskosten**

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	47.888.240	48.353.658
Sociale lasten	6.982.150	6.591.148
Pensioenpremies	4.158.070	4.092.290
Andere personeelskosten	2.051.578	1.995.834
Subtotaal	<u>61.080.038</u>	<u>61.032.930</u>
Ingehuurd personeel extern	2.581.333	1.840.699
Ingehuurd personeel intern	841.860	226.250 *
Doorbelaste personeelskosten	-170.639	-210.750
Totaal personeelskosten	<u>64.332.592</u>	<u>62.889.129</u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in fte's):		
- Directe personeelsleden	827	790
- Indirecte personeelsleden	132	148
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>959</u>	<u>938</u>

Toelichting:

De sociale lasten en pensioenpremies zijn gestegen ten opzichte van 2017. Dit staat in lijn met toename van het aantal fte.

De toename van de andere personeelskosten komt doordat er in 2018 meer opleidingen en cursussen zijn gevolgd.

De toename van de kosten ingehuurd personeel extern wordt veroorzaakt door meer openstaande vacatures.

De post ingehuurd personeel intern heeft betrekking op de Flexpool in Rotterdam. In 2018 is er meer inhuur geweest, dit komt door een personeelstekort.

13. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Afschrijving materiële vaste activa	328.166	549.167
Totaal afschrijvingen	<u>328.166</u>	<u>549.167</u>

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2018

14. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.465.308	3.747.420
Algemene kosten	1.785.499	1.672.084
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	978.318	1.174.816
Onderhoud- en energiekosten	206.117	203.952
Huur en leasing	77.584	91.234
Dotaties en vrijval voorzieningen	184.286	-193.861
Interne doorbelastingen	20.701.624	19.310.088
Totaal overige bedrijfskosten	<u>27.398.736</u>	<u>26.005.733</u>

Toelichting:

De daling van de post voedingsmiddelen en hotelmatige kosten wordt veroorzaakt door het afbouwen van het aantal bedden.

De stijging van de post algemene kosten wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor het gebruik van mobiele telefonie.

De post interne doorbelastingen wordt hieronder toegelicht.

Interne doorbelastingen:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Groepsbrede Kosten	3.083.355	3.110.679
Gebouw Gebonden Kosten	6.620.142	7.088.129
Dienstverleningsovereenkomst Service Centrum	5.302.574	4.832.900
Management fee	2.152.206	1.161.378
Bijdrage management- en innovatieruimte	543.404	1.046.841
Overige doorbelastingen	2.999.943	2.070.161
Totaal interne doorbelastingen	<u>20.701.624</u>	<u>19.310.088</u>

Toelichting interne doorbelastingen:

De Groepsbrede Kosten worden beheerd door het Service Centrum, onderdeel van de moedermaatschappij PG Zorgholding B.V. De kosten betreffen onder meer lidmaatschap GGZ Nederland, kosten ICT infrastructuur, interest op kortlopende schulden en doorbelasting kosten gebruik inventaris. De doorbelasting van kosten vindt plaats op basis van verdeelsleutels. Meer- of minder kosten worden verrekend met de zorgbedrijven. De Groepsbrede Kosten doorbelasting is afhankelijk van de mutatie in de kostenposten en de gehanteerde sleutel.

De Gebouw Gebonden Kosten (GGK) worden beheerd door Vastgoed Beheer PG B.V. De kosten betreffen onder meer afschrijvingskosten gebouwen, huurkosten panden, onderhoudskosten en kosten voor energie. De kosten worden doorbelast op basis van een vaste gemiddelde kostprijs per m2. De gemiddelde kostprijs per m2 is all-in, dus inclusief onderhoud, leegstand, infrastructuur, terreinen, advieskosten en dergelijke. De daling komt doordat het totaal aantal m2 in gebruik is afgenomen.

De kosten van Dienstverleningsovereenkomst Service Centrum betreft doorbelaste kosten voor centraal gevoerde diensten. Deze diensten betreffen onder andere financiële administratie, beheer van het Elektronisch Patiënten Dossier, personeels- en salarisadministratie, inkoop/logistiek. De doorbelasting vindt deels plaats op basis van verbruik, deels op basis van verdeelsleutels.

De management fee betreft doorbelaste kosten voor verkoop, marketing, concern communicatie, concern control, juridische adviezen en ondersteuning Raad van Bestuur. De toename komt doordat er in 2017 kosten werden gemaakt welke niet volledig met de management fee werden doorbelast door PG Zorgholding B.V. Het gaat hier met name om kosten van diverse contributies en advieskosten inzake fusie en overnames. In 2018 zijn de kosten wel volledig doorbelast aan de zorgbedrijven.

Bijdrage managementruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van diverse algemene projecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern. Bijdrage innovatieruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van innovatieve zorgprojecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern.

15. Bijzondere posten in het resultaat

De aard en omvang van de in het resultaat verwerkte posten, en de wijze waarop deze zijn verwerkt, is als volgt:

- vrijval van de voorziening langdurig zieken bedroeg in 2018 € 91.425. Deze vrijval is in mindering gebracht op de post Lonen en salarissen.

16. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Bavo Europoort B.V. van toepassing zijnde regelgeving: WNT bezoldiging voor zorg en jeugdhulp, klasse V, totaalscore 14 punten. Ten behoeve van de klasse indeling geldt dezelfde klasse (V) als voor de Parnassia Groep B.V.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2018

16. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) (vervolg)

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Bavo Europoort B.V. is € 189.000. Gedurende het verslagjaar waren mevrouw Y. van Stiphout (01-01-2018 tm 14-09-2018), mevrouw M.Y. van Duijn, de heer A.I. Leemhuis, de heer S.W.G. van Breda en de heer W.C.A. van Beek gezamenlijk bestuurder van Bavo Europoort B.V. De bestuurderstaken worden verdeeld over meerdere B.V.'s. Verdeling hiervan is dat de vijf bestuurders de tijd verdelen over Antes Zorg B.V. en Bavo Europoort B.V.

16a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	Mevr. Y. van Stiphout	Mevr. M. van Duijn	Dhr. A. Leemhuis	Dhr. S. van Breda
Functiegegevens	bestuurder	bestuurder	bestuurder	bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 14/09	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,9	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.652	166.107	157.583	167.066
Beloningen betaalbaar op termijn	8.109	11.395	10.321	11.372
<i>Subtotaal</i>	<i>129.761</i>	<i>177.502</i>	<i>167.904</i>	<i>178.438</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	133.875	189.000	170.100	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totale bezoldiging	129.761	177.502	167.904	178.438
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017				
Functiegegevens	bestuurder	bestuurder	bestuurder	bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/07 - 31/12	2/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,9	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	171.556	164.085	70.823	38.884
Beloningen betaalbaar op termijn	11.104	11.075	5.003	2.765
<i>Subtotaal</i>	<i>182.660</i>	<i>175.160</i>	<i>75.826</i>	<i>41.649</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	181.000	82.119	45.250
Totaal bezoldiging 2017	182.660	175.160	75.826	41.649

bedragen x € 1	Dhr. W.C.A. van Beek
Functiegegevens	bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	167.079
Beloningen betaalbaar op termijn	11.360
<i>Subtotaal</i>	<i>178.439</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totale bezoldiging	178.439
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2017	
Functiegegevens	bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	2/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	37.025
Beloningen betaalbaar op termijn	2.763
<i>Subtotaal</i>	<i>39.788</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	45.250
Totaal bezoldiging 2017	39.788

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2018

16. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) (vervolg)

Toelichting:

In de vergelijkende cijfers van 2017 zijn indien van toepassing de bedragen, vermeld bij Antes Holding B.V., Antes Zorg B.V. en Bavo Europoort B.V. voor de vergelijking bij elkaar opgeteld.

Verder zijn er geen (top)functionarissen binnen het zorgbedrijf Bavo Europoort B.V. die boven de grens van de WNT uitkomen. De bezoldigingsgegevens van de Raad van Bestuur van de Parnassia Groep B.V. zijn in de geconsolideerde jaarrekening (Parnassia Groep B.V.) opgenomen.

Mevrouw van Stiphout heeft per 14-09-2018 haar functie als bestuurder neergelegd en een functie elders binnen de groep gekregen. De bezoldiging in de nieuwe functie loopt via PG Zorgholding B.V. en blijft onder de algemene WNT norm.

In de vergelijkende cijfers 2017 is bij mevrouw M. van Duijn een correctie gemaakt (verhoging WNT bezoldiging met € 8.400). Dit naar aanleiding van nadere informatie hoe de levensloop regeling moet worden toegepast. In 2018 is hier uiteraard rekening mee gehouden (verhoging WNT bezoldiging met € 8.400). Door de correctie ontstaat er in beide jaren geen overschrijding van de norm.

17. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de vennootschap, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. De transacties van de vennootschap met de groepsmaatschappijen betreffen de in overeenkomsten vastgelegde doorbelastingen voor Gebouw Gebonden Kosten, Concern Brede Kosten en Dienstverleningsovereenkomsten (DVO). De uitleg van de inhoud en de omvang van deze overeenkomsten wordt toegelicht in de toelichting op de overige bedrijfskosten. De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 16. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming vindt plaats tijdens de bijeenkomst van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Ultimo boekjaar wordt het resultaat over het boekjaar verantwoord als Onverdeeld resultaat onder het eigen vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Volgens mededeling van de directie hebben zich in de periode tussen balansdatum en rapporteringsdatum verder geen gebeurtenissen of ontwikkelingen voorgedaan die het door de jaarrekening weergegeven beeld in de onderneming als geheel in belangrijke mate beïnvloeden.

Ondertekening door bestuurders

Den Haag, 1 november 2019

W.G.

Antes Holding B.V., bestuurder
voor deze: W.C.A. van Beek

W.G.

Antes Holding B.V., bestuurder
voor deze: S.W.G. van Breda

W.G.

Antes Holding B.V., bestuurder
voor deze: M.Y. van Duijn

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Bepalingen hieromtrent volgens artikel 22 van de statuten.

Artikel 22:

1. De winst staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering voor uitkering van dividend, reservering of zodanige andere doeleinden binnen het doel van de Vennootschap als die vergadering zal besluiten. Bij de berekening van het winstbedrag dat op elk Aandeel zal worden uitgekeerd komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de Aandelen in aanmerking. Van de vorige zin kan telkens met instemming van alle Aandeelhouders worden afgeweken.
2. De vennootschap kan aan de Aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst of reserves slechts uitkeringen doen tot ten hoogste het bedrag van de Uitkeerbare Reserves. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang het Bestuur geen goedkeuring heeft verleend. Het Bestuur weigert slechts de goedkeuring indien zij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de Vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden. Het bepaalde in artikel 2:216 leden 3 en 4 Burgerlijk Wetboek is van toepassing als de Vennootschap na de uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden. Bij de berekening van de verdeling van winst of andere uitkeringen tellen de Aandelen die de Vennootschap niet mede, tenzij op die Aandelen een recht van vruchtgebruik of pandrecht rust of van die Aandelen certificaten zijn uitgegeven.
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de Jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. De Algemene Vergadering kan besluiten tot tussentijdse uitkeringen en/of tot uitkeringen ten laste van een reserve van de Vennootschap.
5. Tenzij de Algemene Vergadering een ander tijdstip vaststelt, zijn dividenden onmiddellijk betaalbaar na vaststelling.
6. De vordering tot uitbetaling van dividend verjaart door verloop van vijf jaren.

1.2.2 Nevenvestigingen

Bavo Europoort B.V. heeft in Nederland ook nog verschillende nevenvestigingen waarbij naast de handelsnaam Bavo Europoort B.V., ook de namen Tante Sjaar en Locatie Oudedijk worden gehanteerd.

1.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.